

У насъ има убеждение, че нѣма по-здрави, по-непромѣнливи тѣла отъ металитѣ. Дори между народа има пословица: „Здравъ като желѣзо“. Така се говори, когато искаме да кажемъ, че нѣкой човѣкъ е много здравъ. Но изглежда, че не е много здравъ тоя, който е здравъ като желѣзо. Защото желѣзото въ сжщность е единъ боленъ металъ. И най-простиятъ, и най-непроедѣниятъ човѣкъ знае, че желѣзото, когато стои на влажно мѣсто, рѣждясва. И ако не вземемъ мѣрки, рѣждата въ скоро време може да изаеде цѣлия желѣзенъ предметъ. За да запазимъ желѣзото отъ тая негова неизлѣчима болестъ, вземаме мѣрки: боядисваме го съ боя (желѣзнитѣ огради), покриваме го съ други метали, напр. цинкъ (кофитѣ за вода) или пѣкъ го сплавяме съ други метали, за да стане „нерѣждаемо“. Ти си виждалъ ножове, на които пише „нерѣждаемъ“. Хората сж намѣрили начини да лѣкуватъ желѣзото отъ неговата болестъ. Ти, който си ходилъ на училище, знаешъ, какво нѣщо е рѣждяването и азъ нѣма какво да ти обяснявамъ.

— Желѣзото се окислява отъ действието на въздуха и се превръща въ червено-кафявъ желѣзенъ окисъ, на име рѣжда. Окисляването се улеснява отъ влагата.

— Да, виждамъ, че знаешъ. Но металитѣ, освенъ че боледуватъ, но се и „уморяватъ“ и „остаряватъ“. Напримѣръ, подъ продължителното действие на електрическия токъ промѣнятъ своитѣ свойства медъта, стоманата, мекото желѣзо. Техницитѣ познаватъ много добре това явление. Здравината на „уморенитѣ“ метали се намалява. Тѣ ставатъ по-нетрайни, по-трошливи, въ тѣхъ се явяватъ пукнатини. Изобщо тѣ ставатъ слаби отъ „младитѣ“ и прѣсни метали. Така е и между хората

— А за какви болни метали ще ми разкажешъ?

— За два обикновени метала, които и ти познавашъ, но не знаешъ, че боледуватъ.

Единиятъ отъ тѣхъ е калаятъ. Всички го позна-